

היכל הוראה

פסקי דינים * תשובות * הוראות

מבי מדרשא "היכל הוראה" • מיסוד שר ההוראה מרן ה"קנה בשם" זי"ע
בראשות בנו נאב"ד היכל הוראה הגאון הגדול רבי משה בראגוסדארפער שליט"א
מגדולי פוסקי דורינו ובעל שו"ת היכל הוראה • י"ל ע"י איגוד הרבנים תלמידי "היכל הוראה"

גליון יח * פרשת ואתחנן

בין כותלי ההיכל

דין ודברים בא לפני מוריני הרב שליט"א בימות החורף ב"היכל ההוראה", לגבי שוכר ומשכיר על דירת חדר, אשר השוכר רוצה להשתמש בה כמשרד תמורת 1500 ש"ח לחודש. בשעה שבא לשם השוכר ראה שיש כתם של רטיבות בגג והמשכיר אומר שהרטיבות נגרמה מחמת דירת השכנים שגרים מעל לדירה ואינו יכול לטפל בזה, וגם החשמל שם היה מנותק, ולכן אמר המשכיר שימתין עד שיסדר את החדר שלא יהיו בעיות רטיבות וחשמל וכו'. אולם השוכר ששעתו היתה דחוקה, כי לא היה לו מקום היכן להניח את חפציו, ולכן היה מוכן להכנס גם במצב הדירה הנוכחי, וקיבל מהמשכיר 300 ש"ח תמורת הטיפול בחיבור החדש לחשמל ולמים.

ברם, אחר כניסת השוכר לדירה, כאשר החל לטפל בסידור החשמל והמים נוכח לדעת שזה דבר שיקח זמן רב ובניתיים העביר לשם נקודת חשמל משכנים וכך השתמש בחדר. כמו כן ראה שהגזילה שראה אותה בשעה שנכנס לא תוקנה, וגם אין עדיין חשמל רגיל בדירה, ועכשיו במזג האוויר הנוכחי שהוא קר מאד, אין אפשרות לנהל שם פעילות משרדית עקב הקור שנובע הן מחמת הרטיבות והן מחמת המחסור באמצעי חימום למקום.

ומחמת כל אלה טוען השוכר, שמעיקרא לא חשב שזה יקח כל כך הרבה זמן והוא רוצה לחזור בו מהשכירות, וכמו כן הוא לא מוכן לשלם את הסכום שהסכים לשלם לשכירות החודשית. אמנם המשכיר טוען, והרי כשנכנסת לדירה ידעת שזה המצב, ואני לא רציתי להשכיר לך את הדירה במצב, ואמרת לך שרק אחי שאסדר את הדירה כמו שצריך אשכיר לך אותה, רק אתה לחצת עלי שאשכיר לך מידיית כי אין לך היכן להניח את חפצך, ועל דעת זה נכנסת לדירה ואיך אתה רוצה עכשיו להמנע מתשלום.

לאחר ששמע מוריני הרב שליט"א את שני הצדדים בטוב טעם ודעת, פסק להם כי היות והשוכר השתמש בה עכ"פ להנחת חפציו וגם עשה בו שימוש משרדי, וכמו שמבואר בשו"ע (ח"מ הל' אונאה ומקח טעות סי' רלב סעי' ג), וז"ל, המוכר לחבירו קרקע או עבד או בהמה או שאר מטלטלים, ונמצא במקח מום שלא ידע בו הלווקח, מחזירו אפי' לאחר כמה שנים, שזה מקח טעות הוא, והוא שלא ישתמש במקח אחר שידע במום. אבל אם נשתמש בו אחר שראה המום, הרי זה מחל ואינו יכול להחזיר. עכ"ל.

ואם כן, הוא הדין בנדון דידן, שמכיון שהשוכר עשה השתמשות בדירה ונהנה ממנה לשימוש משרדי, על כן אינו יכול לחזור מהמקח וצריך לשלם עכ"פ על ההנאה כשוכר מחסן, ונתפשרו שהמשכיר ינכה מהשכירות החודשית סך 500 ש"ח וישלם למשכיר רק 1000 ש"ח.

פסקי דינים מתוך שאלות ותשובות שנקלו על שולחן ההיכל לפני מוריני הרב שליט"א

כשחל תשעה באב ביום ה' מומתי מותר לספר ולכבס לכבוד שבת

תשעה באב שחל ביום חמישי בשבת [כמו בשנה זו], הרי אף שבכל שנה נוהגים במנהגי אבילות עד חצות של יום עשירי לחודש אב, מפני שאז היה עיקר שריפת בית אלקינו, הרי שבשנה זו מותר לספר ולכבס כבר מבוקר יום עשירי מפני כבוד השבת, אבל אין להקל בזה במוצאי תשעה באב רק לאלו הנוסעים לשבת חוץ לביתם שאז אין בידם האפשרות לספר ולכבס בערב שבת קודש, ומפני כבוד השבת.¹

עוזרת גויה שנגעה ביינ

עוזרת גויה אשר מנקה את הבית ונגעה ביינ, הרי שאין כאן חשש יין נסך כיון שנמצאים בבית, ואפילו באופן שעתה לא נמצאים בני הבית רק נכנסים ויוצאים, גם כן מותר היינ?²

ובזה יש לעורר את הציבור, שאם יש להם עוזרת גויה (או מחללת שבת רח"ל), שיקפידו להיות יוצאים ונכנסים לתוך ביתם מפעם בפעם, או שתדע העוזרת שהוא יכול ליכנס בכל רגע בזמן שהיא עושה את עבודתה, שבזה אין לנו החשש שמא תנסך.

אם מותר להשכיר דירה בארץ ישראל לגוי עובד עבודה זרה

מן התורה אסור למכור לעובד עבודה זרה דירה בארץ ישראל, והוא נלמד מן הכתוב "לא תחנם" ודרשו חכמים "שלא תתן להם חניה בארץ ישראל". אמנם נראה, שמותר להשכיר חדר במלון או דירה לכמה ימים עבור גוי עובד עבודה זרה, מפני שאיסור זה לא נאמר רק לענין מכירת ונתינת דירה באופן קבע, אבל באופן עראי לכמה ימים בלבד, בזה לא נאמר האיסור.³

1. על דבר מה שנשאל מוריני הרב שליט"א (שו"ת היכל הוראה ח"א הוראה עב) בשנת תשס"ט אשר חל תשעה באב ביום ה' כהאי שתא, אם מותר לרחוץ ולהסתפר לכבוד שב"ק במוצאי תשעה באב שחל ביום ה' (שאו יום עשירי הוא ערב שבת. והנה בשנה שאין תשעה באב חל ביום ה' אזי כל הדברים הנ"ל אסורים עד חצות של יום עשירי, ובמשנ"ב סי' תקנח [סק"ג] כתב בזה"ל "כשחל תשעה באב ביום ה' שאז יום עשירי בערב שבת מותר בכל זה לכבוד שבת". ונראה כוונת המשנ"ב שכתב "שמותר בכל זה לכבוד שבת" דהיינו דמבוקר יום העשירי מותר לעשות כל הדברים הנ"ל, ור"ל דשאני שנה זאת מכל שנה דבכל שנה מותר לעשות דברים אלו רק מחצות יום העשירי, ואילו אם חל ת"ב ביום ה' אז מותר גם לפני חצות יום עשירי דהיינו מהבוקר, אמנם בליל עשירי דהיינו מוצאי תשעה באב אסור לעשות הדברים הנ"ל.

וכן מה שכתב היעב"ץ בסידורו שכשחל כשנה זו, מותר מיד, כוונתו מיד בבוקר ולא מיד במוצאי ת"ב, וכן מפורש להדיא בתשובותיו בשו"ת שאילת יעב"ץ [ח"א סי' קו]. וכן פסק הגאון רבי שלמה גאנצפריד ב"קיצור שולחן ערוך" [סימן ככד סעי' כ] שכתב בזה"ל "אם יום העשירי חל בערב שבת, מותר לרחוץ ולהסתפר ולכבס מיד בשחרית מפני כבוד השבת". הרי לנו להדיא שרק מבוקר יום עשירי מותר ולא מהלילה שלפני זה דהיינו במוצאי ת"ב. וכן הורה מרן בעל הקנה בשם זי"ע, שמותר לספר ולכבס רק מבוקר יום עשירי וכנ"ל.

אמנם לאלו הנוסעים בערב שבת לשבות במקום אחר, ואין להם מספיק זמן לכבס הבגדים כי צריכים ללבשם בשבת, רק אז יש להקל בזה מחמת כבוד השבת שיהא מותר לכבס גם במוצאי ת"ב. ומקור דין זה מהט"ז בסי' תקנא [סקי"ד] וזה לשונו "ומו"ח ז"ל התיר ליוצא בדרך למרחוק בשבוע שחל בה ט"ב לכבס לו בגדי פשתן לכבוד שבת, אפילו לכמה שבתות שהוא צריך כיון דאחר ט"ב לא ימצא לכבס אותם". עכ"ל. וזה פשוט שמוצאי ת"ב לא גרע משבוע שחל בו ת"ב, ואי"כ מותר לכבס הבגדים שצריך ללבשם בשבת זו.

2. כן הורה מוריני הרב שליט"א (שו"ת היכל הוראה ח"א הוראה קיב), דהנה בשו"ע יו"ד (סי' קכה ס"ט) בט"ז וש"ך שם כתבו, דאפילו אם הזיז הגוי את הבקבוק כשמנקה את המקור בין הבקבוק מלא בין הבקבוק חסר אם רואים שלא פתחה אין כל חשש לשתות וכשיש פקק עם מכסה מסתובב כמו הפקקים המצויים כיום שעדיין לא פתחו אותו וכשפותחים ניתק ממנו החלק התחתון אפילו אם אין ישראל נכנס ויוצא מותר.

3. בשו"ת היכל הוראה (ח"א הוראה קיד) הורה מוריני הרב שליט"א כן על דבר מה שנשאל מאחד שיש לו מלון והנה פנו אליו כמה מאנשי הפמליה של אחד מראשי הנוצרים שבא לארץ ישראל והם באו יחד

מילי דהוראה

ציצית שמדבקים את הקצוות בדבק

נשאל מורינו הרב שליט"א מאחד שמוכר טליתות וציציות, ובכדי להקל על הקונים הרי הוא מוכר טליתות מוכנות, דהיינו שהציציות כבר נקשרו לטליתות, ולשם כך מעסיק הוא אברך ירא שמים מרבים שעוסק במלאכת הקודש בקשירת הציציות. והנה בכדי שחוטי הציצית ישארו בשלימותם ושיזירתם תחזיק מעמד, הרי הוא טובל את קצות החוטים בדבק למען לא יתפרדו, ויש שעוררו אותו שלא לעשות כן מכיון שהדבק מחבר את החוט, ובמקום הדבוק אין כאן חוט שזור. ועתה נפשו בשאלתו, האם אכן יש אמת בדברי המעוררים.

הורה לו מורינו הרב שליט"א, שמעיקר הדין אין בזה כל חשש, דכל לנאותו אינו חוצץ, אבל מכל מקום צריך מאד לזהר להניח הדבק רק בסופי החוטים ולא באמצעם. וכן כאשר החוטים קצרים והם כשיעור מדוקדק הרי שלא יניח דבק כלל, וכמו כן צריך להודיע לקונים שחטי הציצית דבוקים בקצותיהם, כי יש שיחשו לדבר חדש כזה.

להשהות צורת בובה בבית

איסור גמור הוא להשהות בבית בובות משחק לילדים, אלא אם כן ישחית את צורת אחד האיברים, כגון להסיר את האוזן והאף וכדומה, וזאת מפני שהוא דומה לעבודה זרה בביתו של אדם. וכן מי שרוצה ללמוד אומנות הציור והפיסול וכדומה, ישתדל לעשות צורה אשר היא סומא באחת מעיניה או לחסר את אחד איבריה⁴.

אתו והיותו והוא עומד לבקר בירושלים והם רוצים לבוא יחד עמו על כן הם מחפשים חדרי מלון בהם יוכלו לשהות בהיותם בארץ והם שואלים אותי אם יוכלו לשכור חדרים במלון שלי. על כן באתי לשאול אם מותר להשכיר חדר לגויים עובדי עבודה זרה.

והורה להם מורינו הרב שליט"א להיתר, דהנה מבואר בשו"ע יו"ד (סי' קנא הל' עבודה זרה סעי' ח') שאין מוכרין להם בתים ושדות בארץ ישראל אבל משכירין להם בתים וכו'. ואע"פ שבסעי' י' שם כתב דאף במקום שהתירו להשכיר לא התירו אלא לאוצר ולא לדירה, מ"מ הכא שאני כיון שזה רק לכמה ימים אין צריך לחשוש ומותר וכן מדויק מלשון הרמ"א בסעיף י': "אבל לא לדירה מפני שמכניס לתוכו ע"ז בקבע", משמע דעיקר האיסור כשמכניס לשם בקביעות דוקא אבל לא בארעי כמו הכא.

ולמעשה שאל מורינו הרב שליט"א את אביו מרן בעל הקנה בשם זי"ע מה דעתו בענין זה, ואף הוא הורה כן הלכה למעשה, שלכמה ימים מותר להשכיר.

4. לאברך בן תורה ששאל אם מותר להשהות 'בובות' (שהילדים משחקים בהם) בתוך הבית, הורה מורינו הרב שליט"א (שו"ת היכל הוראה ח"א הוראה קטז), דהנה איתא בשו"ע יו"ד סי' קמא סעי' ד') דאסור לעשות צורת אדם אפילו לנוי. אמנם השואל הנ"ל תמה על שאין העולם נזהרים בזה. אמר לו מורינו הרב שליט"א, דבאמת כן היא ההלכה אלא שרובא דעלמא אין יודעים הלכה זו, ואלו שיודעים ההלכה מקפידין מאד להשחית צורת אחד מאיבריו כגון לפחוס אפה או להסיר אזנה.

והוסיף מורינו הרב שליט"א שכן ראה אצל אביו מרן בעל הקנה בשם זי"ע, שעשה כן כשהביא לביתו בובה עבור בנותיו. וזכורני שבילדותי כמה כאב לבן של אחיותי הקטנות על זה, ואמרו"ר זי"ע היה מסביר להם בטוב טעם שיוכלו להבין שכן היא ההלכה שאסור להשהות צורת דמות אדם שלמה ולכן הוא משחית את הצורה של הבובות וכן בשכונה שאני דר יש חנות של תשמישי קדושה, שבעל החנות העמיד מחוץ לחנותו בובת פלסטיק גדולה מצוירת כדמות אדם חרדי וגבהה של בובה זו היא יותר מקומת איש והוריתי לבעל החנות שיחתוך קצת מאזנה ואז יהא מותר לו להשאיר הבובה בפתח חנותו וכן עשה.

ועי' שו"ת חתם סופר יו"ד סי' קכח מה שכתב אודות מי שרצה ללמוד אומנות הציור והפיסול והורה לו שישתדל לעשות הצורה סומא באחת מעיניה וכדומה ויגמרהו אחר משאר התלמידים הגויים.

היכל הוראה בני ברק
 בנשיאות מורינו הגר"מ בראנדסדארפער שליט"א
 נאב"ד היכל הוראה באר"ק
 רח' חבקוק 3

בס"ד

המשה עשר באב תשפ"ג

ישמח לב מבקשי ה'

בשמחה רבה הננו להודיע לתושבי עיר התורה והחסידות בני ברק על פתיחת

"היכל הוראה"

שישמש לכלל הציבור לדעת את המעשה אשר יעשו בדבר ה' זו הלכה ע"י הרבנים הגאונים מתלמידי הגאב"ד שליט"א

בבית המדרש "ביאלא פשיסחא" רח' חבקוק 3 ב"ב

זמני קבלת קהל (לעת עתה): ימים א-ה בין השעות 13:15 – 13:45
 בשאר שעות היום בפל' 050-4166-710

הנהלת ההיכל

מען למכתבים: רח' חבקוק 3 בני ברק

הפקד: "ואנחותו" 105646-33-053

זמני קבלת קהל במרכז "היכל הוראה" בירושלים רח' חוננפלד 3 טל' 02-5322775

מוצש"ק ומוצאי יו"ט מחצית שעה אחרי זמן ר"ת למשך שעה	שבת ויו"ט משעה קודם השקיעה עד רבע שעה קודם השקיעה	עריש"ק וערב יו"ט לפנה"צ 11:00 עד 1:00	א-ה מהשעה 10:00 לפנה"צ עד 9:00 בערב רצוף
---	--	--	---

ע"פ תקנת רבינו מרן ה"קנה בשם" זי"ע שאלות דחופות או שאינה סובלת דחוי, בכל עת וזמן בימים ובלילות.

בית בני הדומ"ץ
 הר"ה ג' שמעון עוזר בראנדסדארפער שליט"א כמה דקות מההיכל רחוב רבינו גרשום 5 [כניסה א' קומה 2] ים פל' 0527155774

בית מורינו הגאב"ד שליט"א
 מעל בנין היכל הוראה טל' 05370033-02 פל' 053-311159

איגוד הרבנים תלמידי היכל הוראה באר"ק העונים לשואלים דבר ה' זו הלכה

יחשלים	חיפה
בית שמש	קרת ספר
ביתר	כרמיאל
בני ברק	טבריה
טל סטון	צפת
אשדוד	אור הגנוז
ערד	נוף הגליל
תעננה	